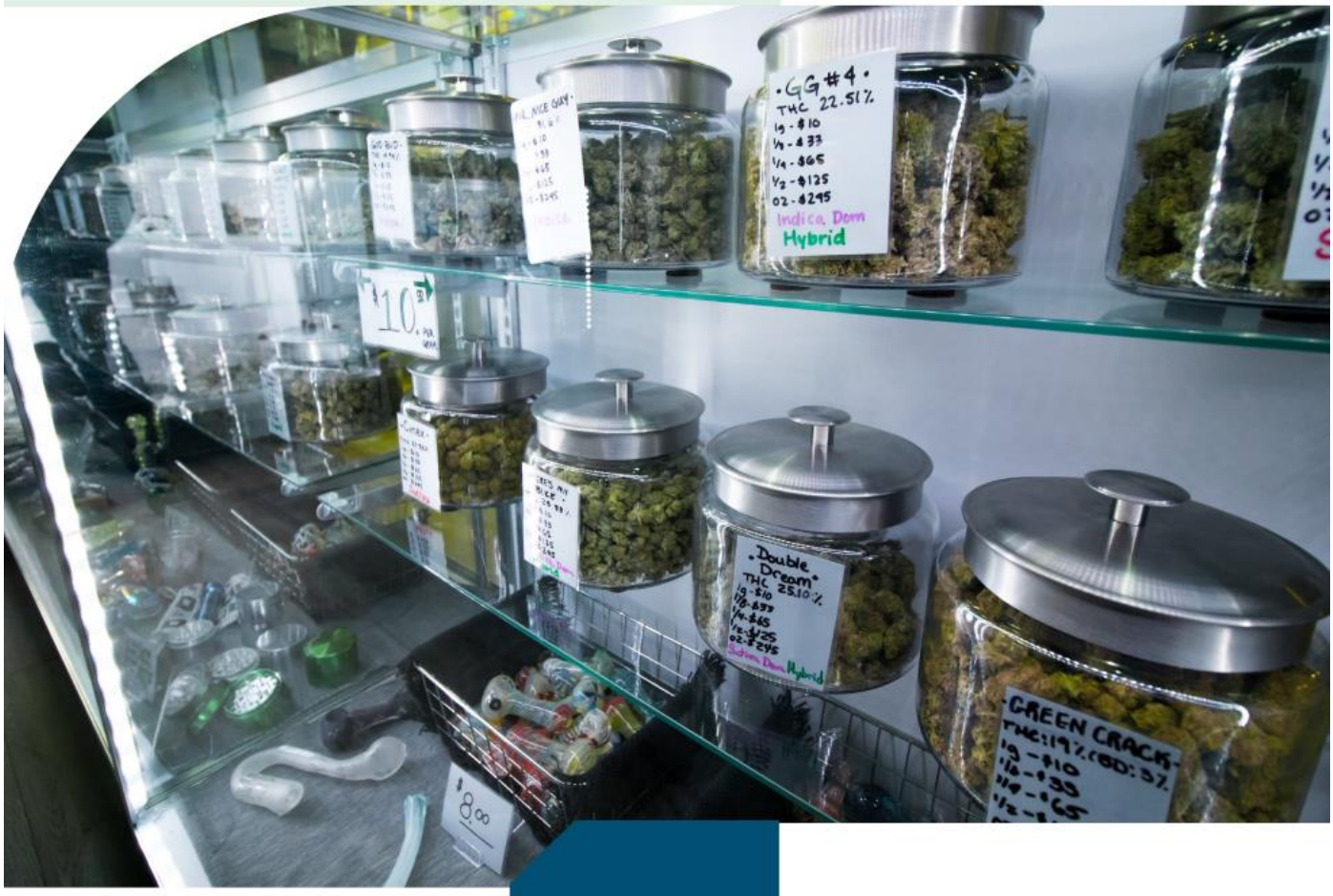
Update cannabis-beleidsmodellen 2024:Luxemburg, Malta & Duitsland

VAD

VLAAMS EXPERTISECENTRUM
ALCOHOL EN ANDERE DRUGS

Colofon

Auteur

Jani Pestana, stafmedewerker VAD

Redactie

Joris Van Damme, stafmedewerker VAD
Fred Laudens, stafmedewerker VAD

© 2024

VAD, Vlaams expertisecentrum Alcohol en andere Drugs
Vanderlindenstraat 15, 1030 Brussel
T 02 423 03 33 | F 02 423 03 34 | vad@vad.be | www.vad.be

Het gebruik van (delen van) deze publicatie is toegestaan mits behoud van visie en doelstellingen van de publicatie, met duidelijke bronvermelding en als er geen financiële winst mee beoogd wordt.

Aanbevolen citeerwijze: Vlaams expertisecentrum voor Alcohol en andere Drugs (VAD) (2024). Cannabisbeleidsmodellen en hun invloed op gezondheid: een literatuurstudie. VAD, Brussel

Sinds de VAD-studie rond cannabisbeleidsmodellen in 2021, hebben drie Europese landen hun cannabisbeleid gewijzigd:

1. Luxemburg
2. Malta
3. Duitsland

In deze update kom je te weten hoe het cannabisbeleid in deze drie landen vormkrijgt. We plaatsen de modellen ten slotte ook in de matrix van de studie uit 2021. In matrix wordt het cannabisbeleid van verschillende landen vergeleken op basis van een aantal elementen.

Voorlopig overzicht van juridische regeling van de aanbodkant van cannabis voor recreatief gebruik (Bron: Hoorens et al., 2024)

Jurisdictie	Jaar Wetgeving	Naam Wetgeving	Thuis-teelt	Clubs	Retail shops	Overheids-verkoop	Profes-sionele telers	Samenvatting
Duitsland	2024	CanG	V	V				Volwassen inwoners van Duitsland mogen maximaal 25 gram wiet in bezit hebben. Ook mogen ze telen voor eigen gebruik. Niet-commerciële verenigingen mogen dan wiet telen en de oogst onder hun leden verdelen. Cannabisverkoop in shops wordt via proefprojecten onderzocht en geëvalueerd of uitrol in het volledige land haalbaar en wenselijk is.
Luxemburg	2023	Bill No 8033	V					Deze wet legaliseert het kweken van maximaal vier cannabisplanten per huishouden. Volwassenen mogen thuis cannabis consumeren. Kleine boetes blijven behouden voor cannabisgebruik in het openbaar en voor de aankoop, het bezit, en het vervoer van maximaal drie gram cannabis.
Malta	2021	Act No. LXVI of 2021	V	V				Deze wet decriminaliseert en regulariseert het recreatief kweken en gebruiken van cannabis voor personen van 18 jaar en ouder. Elk huishouden mag maximaal 4 planten kweken. Het is ook legaal om cannabis social clubs op te richten. Dit zijn non-profitorganisaties die cannabis mogen kweken en verkopen.

Luxemburg

In Luxemburg was het persoonlijk bezit van cannabis sinds mei 2001 geclassificeerd als een apart misdrijf met een lichtere strafmaat. Zonder verzwarende omstandigheden[1] werd er voor een eerste overtreding enkel een boete uitgeschreven [1]. Bij herhaalde overtredingen bleef de strafmaat gelijk. Dit veranderde in 2022, toen een wetsvoorstel werd ingediend om cannabis voor recreatief gebruik te legaliseren [2]. Deze wet ging van kracht in 2023.

Doelstelling

Het doel van de legalisering is “om op een verantwoorde en realistische manier te reageren op het sociale fenomeen van wijdverbreid cannabisgebruik dat onder de algemene bevolking wordt waargenomen […]. Dit gebeurt door een pilotproject te implementeren dat, zonder dit product en het gebruik ervan te normaliseren of te trivialiseren, doelstellingen op het gebied van de volksgezondheid en de veiligheid nastreeft.”[2] [3]

Uitgangspunt: eigen teelt en persoonlijk gebruik

De wetswijziging in Luxemburg legaliseert het kweken van maximaal vier cannabisplanten per huishouden. Personen mogen thuis cannabis consumeren, maar niet in het openbaar. Daarop staan kleine boetes – tussen €25 en € 500. Ook bezit in het openbaar, vervoer en aankoop van maximaal drie gram wordt nog steeds met kleine boetes bestraft [2] [4]. Meer dan drie gram wordt gezien als handel en is een misdrijf.

Meerderjarigen mogen cannabis telen in hun eigen woning, maar de planten mogen niet zichtbaar zijn. Wie de teelt op een andere locatie doet of meer dan vier cannabisplanten per huishouden heeft, wordt bestraft. Die straf kan een boete zijn van 500 tot 250.000 euro, een gevangenisstraf van acht dagen tot vijf jaar, of allebei [3].

Malta

In Malta werd het bezit van bepaalde drugs, zoals cannabis en ecstasy en andere illegale pillen, gedecriminaliseerd in 2015. Hoeveelheden tot 2 gram cannabis werden vanaf dan nog beboet met een boete tussen €50 en €100, opnieuw als er geen verzwarende omstandigheden zijn. Herhaalde overtreders werden naar de Drug Offenders Rehabilitation Board gestuurd, die de voorwaarden voor rehabilitatie bepaalde. Als deze voorwaarden geschonden werden, stond dit gelijk aan een criminele overtreding.

Op 18 december 2021 stemde Malta “ACT No. LXVI of 2021”. Deze wet verandert de vroegere wetgeving. Daarnaast werd de ‘Autoriteit voor het verantwoordelijk gebruik van cannabis’ (ARUC) opgericht. Het doel van ARUC is een systeem van gereguleerde cannabis voor recreatieve doeleinden op poten zetten. Een van hun opdrachten is schadebeperkende initiatieven bij de bevolking implementeren. ARUC is ook toezichthouder over de Cannabis Harm Reduction Associations (CHRA’s, zie verder). Het volledige takenpakket van ARUC vind je via https://aruc.mt/resources/ in het document “Chapter 628”.

Doelstelling

[1] Verzwarende omstandigheden: aanwezigheid van een minderjarige, bezit van meer dan drie gram cannabis.
[2] Eigen vertaling

Met deze wetgeving regulariseert Malta het recreatief gebruik van cannabis voor persoonlijke doeleinden via een gedeeltelijke decriminalisering. Volgens het gedeelte over harm reduction op de website van ARUCis het gebruik van cannabis op Malta niet gelegaliseerd: “De gedeeltelijke decriminalisering van cannabis, en daarmee de verwijdering van de criminele status voor een bepaald gedrag of een bepaalde handeling, werd ingevoerd om de ‘onbedoelde negatieve gevolgen’ aan te pakken die worden veroorzaakt door de criminalisering van cannabis en de opsluiting van onschuldige mensen die cannabis gebruiken. Dit betekent niet dat het gebruik van cannabis wordt geliberaliseerd, of dat de Maltese regering het gebruik van cannabis promoot. In feite kunnen niet-strafrechtelijke sancties nog steeds worden toegepast.”[3] [5]. Decriminalisering is niet gelijk aan legalisering, het is wel een vorm van regularisering.

Uitgangspunt: privézelfteelt, eigen gebruik en verenigingen

De facto legaliseert deze wet het kweken en het gebruik van cannabis voor recreatieve doeleinden, voor personen van 18 jaar en ouder. Als iemand de wet overtreedt door een hoeveelheid cannabis te bezitten van meer dan 7 gram maar minder dan 21 gram, dan wordt deze overtreding behandeld met een boete tussen €50 en €100. Hiervoor mogen er geen verzwarende omstandigheden zijn, zoals de aanwezigheid van een minderjarige [5]. Het gebruik van cannabis blijft beperkt tot de eigen woning. Gebruik op openbare plaatsen wordt bestraft met een boete, behalve als het om aantoonbare medische redenen is. Ook cannabis gebruiken in het bijzijn van minderjarigen is strafbaar [5]. De teelt van cannabis is beperkt tot maximaal vier planten per huishouden [4]. Jongeren tussen 18 en 21 jaar mogen geen cannabis consumeren met een THC-gehalte hoger dan 18%, en worden geadviseerd om cannabis met een THC-gehalte lager dan 15% te consumeren [6].

De wetswijziging laat ook de oprichting van en de aansluiting bij cannabis social clubs oftewel Cannabis Harm Reduction Associations (CHRA’s) toe. Deze non-profitorganisaties mogen cannabis kweken en verkopen aan hun leden. De clubs staan onder strenge voorwaarden. Zo moeten ze geregistreerd worden bij het ARUC, het moeten non-profits zijn, en ze mogen enkel cannabis voorzien voor leden van de club. Leden moeten boven de 18 jaar zijn en mogen slechts lid zijn van 1 club. Een lid mag maximum 7 gram cannabis per dag mee krijgen en maximum 50 gram per kalendermaand. Er mag tot 500 gram cannabis op het terrein aanwezig zijn en er mogen maximum 500 mensen lid zijn van een club. De ARUC is verantwoordelijk voor het verstrekken van vergunningen aan de CHRA’s.

Voor de CHRA’s zijn er enkele beschermende maatregelen bepaald. Reclame maken voor hun aanbod is op geen enkele manier toegestaan. De clubs mogen geen alcohol verkopen. Ze mogen hun leden wel cannabiszaden in gesloten verpakkingen aanbieden voor thuisteelt [5]. Zij moeten aan schadebeperkende initiatieven doen, zoals leden sensibiliseren over de risico’s van cannabis, informatie geven over de cannabis die ze verschaffen, en hun personeel trainen [7].

Duitsland

De Cannabiswet werd op 23 februari 2024 aangenomen door het parlement en op 22 maart 2024 goedgekeurd door de Bundesrat. De wet trad gefaseerd in werking. De meeste bepalingen werden van kracht vanaf 1 april 2024, andere vanaf 1 juli 2024 en 1 januari 2025. Deze wetgeving is een belangrijke stap in de regulering van cannabisgebruik in Duitsland [8]. Voordien legaliseerde

[3] Eigen vertaling

Duitsland gedroogde cannabis voor medische doeleinden in 2017, terwijl cannabis voor recreatieve doeleinden gedecriminaliseerd bleef [9].

Uitgangspunt: privézelfteelt, eigen gebruik en verenigingen

De wet voorziet in een gedetailleerd regelgevend kader om de nieuwe regels te implementeren. Dit omvat de registratie en licentiëring van verenigingen, de controle op naleving van de regels, en de handhaving van sancties bij overtredingen. De wet voorziet ook nieuwe regels en boetes voor bestuurders die rijden onder invloed van cannabis. Zo is er een limiet van 3,5 nanogram THC per milliliter bloed, met strengere regels voor beginnende bestuurders en voor gemengd gebruik van cannabis en alcohol [4]. De gefaseerde implementatie van de wet zorgt dat alle betrokken partijen voldoende tijd hebben om zich voor te bereiden [8].

Volwassenen van 18 jaar en ouder mogen cannabis voor persoonlijk gebruik kweken in een privécontext. Dit omvat ook de gezamenlijke, niet-commerciële teelt in verenigingen. Elke volwassene mag maximaal drie vrouwelijke planten tegelijk kweken. Een volwassene mag maximum 25 gram cannabis per dag consumeren en in het bezit zijn van maximum 50 gram gedroogde cannabis. De teelt moet plaatsvinden in een afgesloten ruimte die niet toegankelijk is voor minderjarigen [8].

Verder mogen verenigingen tot 500 gram gedroogde cannabis per maand produceren en distribueren aan hun leden, met een maximum van 25 gram per lid per dag en 50 gram per maand. Voor volwassenen onder de 21 jaar is dit beperkt tot 30 gram cannabis met een THC-gehalte tot 10%. De verenigingen mogen hun leden enkel cannabis geven in de vorm van gedroogde bloemen of hasj. De verpakkingen dienen neutraal te zijn en informatie te bevatten over o.a. het gewicht in gram, het gemiddelde THC-gehalte, het gemiddelde CBD gehalte, alsook informatie over risico's verbonden aan het gebruik van cannabis. Cannabiseetwaren (edibles) zijn niet toegestaan. Ook online aankoop en verzending blijft verboden. Bij de cannabis die aan leden wordt meegegeven moet een folder zitten met volgende informatie: wanneer de cannabis is geteeld, de gemiddelde hoeveelheid THC en CBD en informatie over de risico's van cannabisgebruik [8], [9].

Daarnaast plant de overheid regionale proefprojecten met commerciële toeleveringsketens. Deze proefprojecten zullen worden uitgevoerd in geselecteerde regio's en zullen de commerciële productie, distributie en verkoop van cannabis omvatten. De resultaten van deze projecten zullen worden geëvalueerd om te bepalen of een bredere commerciële legalisatie haalbaar is. Het werken met zelfteelt en teelt binnen verenigingen enerzijds en het verkennen van commerciële toeleveringsketens anderzijds, wordt in de Duitse wetgeving het tweepijlermodel genoemd.

Doelstelling

De bedoeling is dat de nieuwe wet bijdraagt aan een betere bescherming van de gezondheidszorg[4], aan cannabis gerelateerde voorlichting en preventie, aan het beteugelen van de georganiseerde drugscriminaliteit en aan het versterken van de bescherming van kinderen en jongeren. Andere redenen voor de wet zijn: de werklast voor justitie en politie verlagen, een evidencebased beleid voeren en verantwoordelijk gebruik van cannabis mogelijk maken [4]. Om de consument te beschermen moet de kwaliteit van de recreatieve cannabis worden gecontroleerd en moet voorkomen worden dat er vervuilde cannabis circuleert. De wet wil geen toename van het cannabisgebruik stimuleren [8].

[4] Voor een volledige lijst met maatregel, zie punt 9 van de Frequently asked questions on the Cannabis Act van het Duitse ministerie van gezondheid [8]

Domain	Allowance	Uncertainties
Personal possession	• 25 g of cannabis	• No regulation on possession of specific products, particularly concentrates
Home-cultivation	• Three living cannabis plants • Harvest must not be shared with others	• Harvest of three plants can easily exceed legal possession limits
Collective cultivation as part of a licenced and non-profit "cannabis club"	• Up to 500 members per club • No on-premise consumption • No club within 200 m of schools, kindergartens, playgrounds • Daily limit: 25 g • Minimum age: 18 years • Monthly limit: 30 g for 18–20-year-olds; 50 g for those 21 years or older • THC limit: 10% for 18–20-year-olds • Distribution in neutral packaging with health warnings and THC/CBD-concentration • Delivery, marketing and sponsoring not allowed • Sharing of cannabis with non-members/third persons prohibited	• No regulation on the number of plants • Monthly limit exceeds legal possession limits

Table 1: **Legal provisions of the Cannabis Act for adults (18 year or older).**

FIGUUR 1: WETTELIJKE BEPALINGEN VAN DE CANNABISWET VOOR VOLWASSENEN IN DUITSLAND (18 JAAR OF OUDER) (MANTHEY, REHM & VERTHEIN, 2024)

De wet bevat strikte maatregelen om kinderen en jongeren te beschermen tegen cannabisgebruik. Cannabisgebruik blijft illegaal voor minderjarigen. Het is verboden om cannabis te verkopen of te verstrekken aan personen onder de 18 jaar. Daarnaast zijn er sancties voor volwassenen die minderjarigen toegang geven tot cannabis [8].

Om de risico's van cannabisgebruik te beperken, ligt de nadruk op educatie en preventie. De overheid zal sensibiliseringscampagnes lanceren om het publiek te informeren over de mogelijke gezondheidsrisico's van cannabisgebruik. Daarnaast zullen er programma's worden opgezet om problematisch gebruik te voorkomen en te behandelen [8]. Bovendien is het verboden om reclame te maken voor cannabisproducten en is het verboden om cannabis en andere verdovende middelen (zoals bier) te verstrekken binnen de verenigingen. Consumenten kunnen ook allerhande preventieve informatie vinden op de website: https://www.infos-cannabis.de/.

Bibliografie

[1] EMCDDA, ‘Annual rapport on the state of the drugs problem in Europe’, EMCDDA, Luxemburg, 2011.

[2] S. Tanson, *PROJET DE LOI portant modification de la loi modifiée du 19 février 1973 concernant la vente de substances médicamenteuses et la lutte contre la toxicomanie*. 2022. Geraadpleegd: 28 oktober 2024. [Online]. Beschikbaar op: https://mj.gouvernement.lu/dam-assets/dossiers/cannabis/projet-de-loi-portant-modification-de-la-loi-modifie-du-19-fvrier-1973-concernant-la-vente-de-substances-mdicamenteuses-et-la-lutte-contre-la-toxicomanie.pdf

[3] L. gouvernment du G.-D. de L. Ministère de la Sante en L. gouvernment du G.-D. de L. Ministère de la Justice, ‘Pilot project for legal access to cannabis for non-medical purposes.’, Luxemburg, 2022.

[4] S. Hoorens, T. Martinelli, M. Pardal, M. van Laar, R. Slootweg, en B. Senator, ‘Internationale ontwikkelingen in cannabisbeleid voor recreatief gebruik’.

[5] Overheid van Malta, *LXVI of 2021 – Authority on the Responsible Use of Cannabis Act, 2021*. 2021. Geraadpleegd: 30 oktober 2024. [Online]. Beschikbaar op: https://legislation.mt/eli/act/2021/66/eng

[6] ARUC, ‘Harm Reduction – ARUC’. Geraadpleegd: 30 oktober 2024. [Online]. Beschikbaar op: https://aruc.mt/harmreduction/

[7] Overheid van Malta, *Responsible Use of Cannabis (Licensing of Organisations) Regulations, 2023.* 2023. Geraadpleegd: 30 oktober 2024. [Online]. Beschikbaar op: https://legislation.mt/eli/ln/2023/56/eng

[8] Bundesministerium fur Gesundheit, ‘Frequently asked questions on the Cannabis Act’, BMG. Geraadpleegd: 30 oktober 2024. [Online]. Beschikbaar op: https://www.bundesgesundheitsministerium.de/en/themen/cannabis/faq-cannabis-act.html

[9] J. Manthey, J. Rehm, en U. Verthein, ‘Germany’s cannabis act: a catalyst for European drug policy reform?’, *Lancet Reg. Health – Eur.*, vol. 42, jul. 2024, doi: 10.1016/j.lanepe.2024.100929.

	Luxemburg	Malta	Duitsland
Beleidsmodel	• Thuisteelt	• Thuisteelt • Cannabis social clubs	• Thuisteelt • Cannabis social clubs • Pilootprogramma voor de toelevering van cannabis via een commerciële keten
Advertenties	• Verboden	• Verboden	• Verboden
Belastingen	• Niet van toepassing	• Niet van toepassing	• Niet van toepassing
Consumptie in de publieke ruimte	• Verboden	• Verboden	• Verboden
Consumptie ter plaatse	• Niet van toepassing	• Verboden	• Verboden
Hoeveelheid voor bezit	• 3 gram	• 7 gram	• 25 gram
Integratie van productie, test en verkoop	• Niet van toepassing	• Niet van toepassing	• Niet van toepassing
Inwonerscriteria	• Ja	• Ja	• Ja
Minimumleeftijd	• 18	• 18	• 18
Potentie	• Niet van toepassing	• Maximum 18% THC tussen 18 jaar en 21 jaar. Nadien geen restricties.	• Maximum 10% THC tussen 18 jaar en 21 jaar. Nadien geen restricties.
Preparaties / variaties	• Verboden	• Verboden	• Verboden

Preventie	• Geen informatie	• Schadebeperkende initiatieven via ARUC	• Schadebeperkende initiatieven als deel van de wetgeving
Prijs	• Niet van toepassing	• Geen informatie	• Geen informatie
Productie	• 4 cannabisplanten per volwassene	• 4 cannabisplanten per volwassene • HCRA's mogen maximum 500 gram cannabis ter plaatse hebben	• 3 cannabisplanten per volwassene • Hoeveelheid cannabis die verenigingen mogen telen is afhankelijk van aantal leden. Het overschot dient vernietigd te worden.
Registratie	• Niet nodig	• HRCA's moeten zich registreren bij ARUC	• Cannabisverenigingen moeten zich registreren bij de overheid.
Thuiskweek	• Toegelaten	• Toegelaten	• Toegelaten
Verkooprestricties	• Verkoop is niet toegestaan	• De CHRA's verkopen hun cannabis aan de leden van de associatie maar er is geen informatie over hoe dit wordt geregeld.	• Pilootprogramma
Verkooppunt	• Niet van toepassing	• Niet van toepassing	• Niet van toepassing
Verkopers	• Niet van toepassing	• Niet van toepassing	• Niet van toepassing
Verpakking	• Niet van toepassing	• Geen specifieke informatie	• Verpakkingen dienen neutraal te zijn en de volgende informatie te bevatten: gewicht in gram, gewicht in gram, oogstdatum, ten minste houdbaar tot datum, variëteit, gemiddeld THC-gehalte in procenten, gemiddeld CBD-gehalte

			in procenten, informatie over risico's die samenhangen met de consumptie van cannabis
Winstmotief	• Geen winstmotief	• Non-profit	• Non-profit
Zuiverheid	• Geen regels voor zuiverheid	• Kwaliteitscontrole door HCRA's. Controle van de HRCA's door de ARUC.	• Kwaliteitscontrole door cannabis clubs zelf. Inspectie door de bevoegde federale staat.